सत्यमेव जयते

महाराष्ट्र राज्य
सांख्यिकी गोषवारा

STATISTICAL ABSTRACT
OF
MAHARASHTRA STATE

1982-83
1983-84

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई

DIRECTORATE OF ECONOMICS & STATISTICS
GOVERNMENT OF MAHARASHTRA
BOMBAY

Government Press Nagpur
1988

[किंमत रु. ६५-००]

महाराष्ट्र राज्य सांख्यिकी गोषवारा

STATISTICAL ABSTRACT

OF

MAHARASHTRA STATE

FOR THE YEAR

1982-83 & 1983-84

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई

DIRECTORATE OF ECONOMICS AND STATISTICS
GOVERNMENT OF MAHARASHTRA
BOMBAY

GOVERNMENT PRESS, NAGPUR
1988

प्रस्तावना

राज्य सांख्यिकी गोषवारा हे प्रकाशन १९८२-८३ आणि १९८३-८४ या वर्षाकरिता इंग्रजी आणि मराठी अशा दोन्ही भाषांतून तयार करण्यात येत आहे. या प्रकाशनामध्ये महाराष्ट्र राज्यातील [illegible] र्थिक बाबींवरील माहिती शक्यतो १९८२-८३ आणि १९८३-८४ या वर्षांकरिता दिलेली आहे. या प्रकाशनामध्ये प्रथमच (अ) पशुधन गणना, १९८२ आणि (ब) कृषि गणना, १९८०-८१ या संबंधीची माहिती समाविष्ट करण्यात येत आहे.

२.– या प्रकाशनाचे स्वरुप केंद्रीय सांख्यिकी संघटना, नवी दिल्ली, यांच्या शिफारशीनुसार थोडेसे बदलण्यात आले आहे. पूर्वीच्या अंकातील तक्त्यांचा संदर्भ लक्षात यावा यासाठी तक्त्यांच्या नवीन क्रमांकापुढे त्या त्या तक्त्यांचे जुने क्रमांकही देण्यात आले आहेत.

३. याशिवाय या प्रकाशनामध्ये महाराष्ट्र राज्याचा एक नकाशा आणि काही आलेख यांचाही समावेश करण्यात आला आहे.

४. महाराष्ट्र राज्य व त्यातील जिल्ह्यांतील सामाजिक व आर्थिक बाबींचा अभ्यास करू इच्छिणाऱ्यांना हे प्रकाशन संदर्भ ग्रंथ म्हणून उपयुक्त होईल अशी आशा आहे.

५. राज्य शासन, केंद्र शासन, स्थानिक संस्था आणि इतर संस्थांची निरनिराळी खाती व कार्यालये यांनी आवश्यक ती माहिती प्रकाशनाच्या या विसाव्या अंकात समाविष्ट करण्यासाठी दिली त्यांच्या या सहकार्याबद्दल मी आभारी आहे.

मुंबई।
दिनांक २२ जुलै १९८७.

सु. म. विद्वांस,
अर्थ व सांख्यिकी संचालक, मुंबई.

PREFACE

The Statistical Abstract for the year 1982-83 and 1983-84 is being published (both in Marathi and in English) and it gives data on socio economic characteristicts of the State mostly for the year 1982-83 and 1983-84. In this issue tables based on (a) Livestock Census, 1982 and (b) Agricultural Census, 1980-81 have been reproduced for the first time in the publication.

2. The form of the publication has been slightly changed on the lines of recommendations of the Central Statistical Organisation, New Delhi. In order to facilitate reference to the previous tables, their numbers have been given in the bracket after the new numbers of the tables.

3. A map of Maharashtra State and charts have also been included in this issue.

4. It is hoped that this publication will be found useful as a reference book by those interested in making socio economic studies of Maharashtra and its districts.

5. I am thankful to the different Departments and Offices of the State Government, Government of India, Local Bodies and other Organisations for their co-operation in supplying requisite data for inclusion in this publication, which is the twentieth in the series.

S. M. Vidwans,
Director of Economics and
Statistics, Bombay.

Bombay:
Dated 22nd July 1987.

महाराष्ट्र राज्य सांख्यिकी गोषवारा

STATISTICAL ABSTRACT OF MAHARASHTRA STATE

1982-83 and 1983-84

अनुक्रमणिका — CONTENTS

तक्ता क्रमांक Table No. (1)		विषय (2)	पृष्ठ क्र. Page No. (3)	Subject (2)
	(i)	प्रास्ताविक	(xi)	Introductory
	(ii)	जिल्ह्यांच्या पुनर्रचनेबाबतची टिप्पणी	(xii)	Note on reorganisation of districts in Maharashtra.
	(iii)	दृष्टिक्षेपात महाराष्ट्र (सामान्य माहिती, भारताशी तुलना).	1	Maharashtra State at a glance (General information, comparison with India).
	(iv)	निवडक विषयांवरील सारांशाचे तक्ते	7	Summary tables on selected topics
	(v)	निवडक निर्देशांक	21	Selected indicators
		1. क्षेत्रफळ आणि लोकसंख्या :		**Area And Population :**
1·1	(1·1)	१९८१ च्या जनगणनेनुसार क्षेत्रफळ व लोकसंख्या	53	Area and population according to 1981 population census
1·2	(1·2)	१९०१ पासूनचा लोकसंख्येतील दशवर्षीय चढउतार	56	Decadal variation in population since 1901
1·3	(1·3)	खेड्यांचे लोकसंख्येनुसार वर्गीकरण.	62	Villages classified by population
1·4	(1·4)	शहरे/शहर संकुलांचे लोकसंख्येनुसार वर्गीकरण	64	Towns/Urban agglomerations classified by population
1·5	(1·5)	शहरांची, नागरी भागांची आणि ग्रामीण भागांची लोकसंख्या.	66	Population of towns, urban areas and rural areas
1·6	(1·6)	साक्षरतेची टक्केवारी	73	Percentage of literacy
1·7	(1·7)	अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती यांची लोकसंख्या.	74	Population of Scheduled Castes and Scheduled Tribes
1·8	(2·1)	लोकसंख्येची आर्थिक वर्गवारी, १९८१	76	Economic classification of population, 1981
1·9	(2·2)	बिगर शेती व्यवसायातील कामगारांचे मुख्य व्यवसाय गटानुसार वर्गीकरण (१९७१).	85	Occupational classification of persons at work other than cultivation into main divisions (1971).
1·10	(2·3)	राज्यातील बिगर शेती व्यवसायातील कामगारांचे व्यवसायानुसार वर्गीकरण (विभाग, गट वगैरे प्रमाणे).	88	Occupational classification of persons at work other than cultivation in the State (according to divisions, groups, etc.)
1·11	(2·4)	काम करणाऱ्यांचे औद्योगिक गटानुसार (शेतीव्यतिरिक्त) वर्गीकरण.	92	Industrial classification of persons at work (other than cultivation) by divisions and major groups.
1·12	(2·5)	वस्तुनिर्माण प्रक्रिया, सेवा व दुरुस्ती या उद्योगधंद्यात काम करणाऱ्यांचे घरगुती उद्योगधंदे व बिगर घरगुती उद्योगधंदे यानुसार वर्गीकरण.	102	Distribution of workers in manufacturing, processing, servicing and repairs by household industry and non-household industry.
1·13	(2·6)	बिगर घरगुती उद्योगधंदे, व्यापार, व्यवसाय किंवा सेवा हा प्रमुख व्यवसाय असणाऱ्यांचे लिंग व कामाच्या प्रकारानुसार व उद्योगधंद्यानुसार वर्गीकरण.	105	Industrial classification by sex and class of workers of persons at work in non-household industry trade, business, profession or services as main activity.
1·14	(2·7)	काम करणाऱ्या व काम न करणाऱ्या स्त्रियांचे प्रमुख व्यवसाय व वयोगटानुसार वर्गीकरण.	108	Female workers and non-workers according to main activity classified by age groups.
1·15	(2·8)	काम करणाऱ्या व काम न करणाऱ्या स्त्रियांचे प्रमुख व्यवसाय व वैवाहिक स्थितीनुसार वर्गीकरण.	110	Female workers and non-workers according to main activity classified by marital status.
1·16	(2·9)	काम न करणाऱ्या व्यक्तींचे व्यवसाय, प्रकार व लिंग यानुसार वर्गीकरण.	112	Persons not at work classified by type of activity and sex.
		2. पर्यावरण सांख्यिकी :		**Environment Statistics :**
A(3·1)		महाराष्ट्रातील निरनिराळ्या केंद्रातील तपमान, १९८२	116	Temperature at different centres in Maharashtra State, 1982.
B(3·1)		महाराष्ट्रातील निरनिराळ्या केंद्रातील तपमान, १९८३.	117	Temperature at different centres in Maharashtra State, 1983.
C(—)		निरनिराळ्या केंद्रानुसार सापेक्ष आर्द्रता, १९८२.	118	Relative humidity at different centres, 1982

अनुक्रमणिका—चालू. CONTENTS—*contd.*

तक्ता क्रमांक Table No. (1)	विषय (2)	पृष्ठ क्र. Page No. (3)	Subject (2)
2·1D (New)	निरनिराळ्या केंद्रानुसार सापेक्ष आर्द्रता, १९८३	119	Relative humidity of different centres, 1983
2·2 (3·2)	सामान्यपणे पडणाऱ्या पावसाचे दिवस आणि पाऊस यांची मासिकवार आकडेवारी.	120	Monthwise normal number of rainy days and rainfall
2·3A (3·3)	विविध केंद्रांचे ठिकाणी पडलेला पाऊस, १९८२..	122	Rainfall at different centres, 1982
2·3B (3.3)	विविध केंद्रांचे ठिकाणी पडलेला पाऊस, १९८३	140	Rainfall at different centres, 1983
	3. जीवनविषयक माहिती :		**Vital Statistics :**
3·1 (15·1)	महाराष्ट्र राज्यातील जीवनविषयक महत्त्वाचे दर	160	Important vital rates in respect of Maharashtra State
3·2 (15·2)	जन्म दर, मृत्यू दर व बाल मृत्यू दर	161	Birth rates, death rates and infant mortality rates
3·3A (15·3)	प्रमुख कारणानुसार मृत्यूंची महाराष्ट्रातील जिल्हावार संख्या, १९८२.	163	Number of deaths by principal causes in districts of Maharashtra, 1982.
3·3 B(15·3)	प्रमुख कारणानुसार मृत्यूंची महाराष्ट्रातील जिल्हावार संख्या, १९८३.	170	Number of deaths by principal causes in districts of Maharashtra, 1983.
	4. गृहनिर्माण :		**Housing :**
4·1 (25·1)	घरांची वापरानुसार केलेली वर्गवारी (१९८१)	182	Classification of houses according to use (1981)
4.2 (25·2)	वापरातील खोल्यांच्या संख्येनुसार १९७१ च्या जनगणनेत गणना केलेल्या १,००० कुटुंबांचे वर्गीकरण.	186	Distribution of 1,000 Census households according to number of rooms occupied (1971).
	5. शिक्षण :		**Education :**
5.1 (14·1)	शिक्षणाच्या प्रकारानुसार संस्था व विद्यार्थी ..	190	Institutions and enrolment by type of education
5.2 (14·2)	पटावरील विद्यार्थी व शिक्षकांची संख्या ..	210	Enrolment of students and number of teachers
5.3 (14·3)	पूर्व-प्राथमिक, प्राथमिक व माध्यमिक शाळांमधील विद्यार्थ्यांची इयत्तावार संख्या.	216	Distribution of pupils by standard (in pre-primary, primary and secondary schools).
5.4 (14·4)	प्राथमिक व माध्यमिक शिक्षण संस्थांतील विद्यार्थ्यांची शिक्षणाच्या माध्यमानुसार संख्या.	220	Distribution of pupils in primary and secondary institutions according to medium of instruction.
5.5A(14·5)	प्रमुख परीक्षांचे निकाल, १९८२-८३ ..	224	Examination results (Major examinations), 1982-83
5.5B(14·5)	प्रमुख परीक्षांचे निकाल, १९८३-८४	227	Examination results (Major examinations), 1983-84
5.6 (14·6)	संस्थेच्या प्रकारानुसार तांत्रिक शिक्षण संस्था ..	230	Distribution of technical institutions by type of institutions.
5.7 (14·7)	तंत्र निकेतन संस्थांची त्यांचे वर्गवारीनुसार संख्या, त्यातील प्रवेश क्षमता, नांव नोंदविलेले, उत्तीर्ण झालेले विद्यार्थी आणि शिक्षकांची संख्या.	232	Number of technical institutions, intake capacity enrolment, outturn and number of teachers by category of institution.
5.8 (14·8)	शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमधील मंजूर केलेल्या जागा, प्रवेश क्षमता व उत्तीर्ण झालेल्यांची संख्या.	233	Number of sanctioned seats, intake capacity and outturn of Government industrial training institutes.
5.9 (14·9)	अभियांत्रिकी, तंत्रशास्त्र व तंत्रनिकेतन अभियांत्रिकी महाविद्यालयाच्या अंतिम वर्षाच्या परिक्षेस बसलेल्या व उत्तीर्ण झालेल्या विद्यार्थ्यांची संख्या.	234	Number of students appeared and passed in final year examination of engineering, technological and polytechnic colleges during the calendar year.
	6. जनता संपर्क :		**Mass Communication :**
6.1 (24·1)	छापखाने व निरनिराळ्या भाषातील नियतकालिके	236	Number of printing presses and number of periodicals in different languages.
6.2 (24·2)	प्रकाशित पुस्तके व नियतकालिके याविषयी सांख्यिकी	242	Statistics of books and periodicals published
6.3 (24·3)	पुस्तके व नियतकालिके यांचे भाषावार वर्गीकरण	242	Classification of books and periodicals according languages.
6.4 (24·4)	प्रसिद्ध झालेली पुस्तके व नियतकालिके यांची विषयवार माहिती.	243	Number of books and periodicals published accord to subjects.

तक्ता क्रमांक Table No. (1)	विषय (2)	पृष्ठ क्र. Page No. (3)	Subject (2)
	7. आरोग्य :		Health :
7.1 (15·4)	सार्वजनिक आणि सार्वजनिक सहाय्यित संस्थांकडून मिळालेल्या वैद्यकीय सुविधा.	246	Medical facilities available through public and public aided institutions.
	8. कुटुंब कल्याण :		Family Welfare :
8.1 (15·5)	कुटुंब कल्याण केंद्रांची संख्या व त्यांचे कार्य ..	248	Number of family welfare centres operating and work done.
	9. सामाजिक संरक्षण आणि सामाजिक सुरक्षा (पोलीस, गुन्हे व न्याय)		Social Security and Social defence (Police, Crimes and Judicial) :
9.1 (23·1)	महाराष्ट्र राज्यातील पोलीस यंत्रणेवरील खर्च व पोलीसांची संख्या.	250	Cost and strength of police in Maharashtra State
9.2 (23·2)	महाराष्ट्र राज्यातील पोलीसांची संख्या व त्यावरील खर्च (रेल्वेचा समावेश करून व बृहन्मुंबई वगळून).	254	Strength and cost of police in the State of Maharashtra (including Railways but excluding Greater Bombay).
9.3 (23·3)	बृहन्मुंबईतील दखलपात्र गुन्हे भाग-१ ..	256	Cognizable crimes in Greater Bombay-Part-I
9.4 (23·4)	बृहन्मुंबईतील दखलपात्र गुन्हे भाग-२ ..	258	Cognizable crimes in Greater Bombay-Part-II
9.5 (23·5)	बृहन्मुंबईतील दखलपात्र नसलेले गुन्हे भाग-१ ..	260	Non-cognizable crimes in Greater Bombay-Part-I
9.6 (23·6)	बृहन्मुंबईतील दखलपात्र नसलेले गुन्हे भाग-२ ..	262	Non-cognizable crimes in Greater, Bombay-Part-II
9.7 (23·7)	बृहन्मुंबईतील व महाराष्ट्र राज्यातील (बृहन्मुंबई वगळून) चोरीस गेलेली व परत मिळालेली मालमत्ता.	264	Property stolen and recovered in Greater Bombay and in Maharashtra State (excluding Greater Bombay).
9.8 (23·8)	महाराष्ट्र राज्यातील दखलपात्र गुन्हे (रेल्वेधरून परंतु बृहन्मुंबई वगळून) भाग-१.	266	Cognizable crimes in Maharashtra State (including Railways but excluding Greater Bombay) Part-I.
9.9 (23·9)	महाराष्ट्र राज्यातील दखलपात्र गुन्हे (रेल्वेधरून व बृहन्मुंबई वगळून) भाग-२.	270	Cognizable crimes in Maharashtra State (including Railways but excluding Greater Bombay) Part-II.
9.10(23·10)	महाराष्ट्र राज्यातील पोलीस ठाणी व पोलीसांची संख्या (रेल्वेधरून व बृहन्मुंबई वगळून).	272	Police stations and Police force in Maharashtra State (including Railways but excluding Greater Bombay).
9.11(23.11)	इंडियन पिनल कोडखाली महाराष्ट्र राज्यात (बृहन्मुंबईधरून) झालेले दखलपात्र गुन्हे (गुन्ह्यांचे प्रयत्नधरून).	274	Cognizable offences (including attempts) under Indian Penal Code in Maharashtra State (including Greater Bombay).
9.12(23·12)	अपील व मूल अधिकारिता वापरणाऱ्या न्यायालयीन अधिकाऱ्यांची संख्या.	276	Number of judicial officers exercising appellate and original jurisdiction in Maharashtra State.
9.13(23·13)	महाराष्ट्र राज्यातील न्यायालयीन निर्णय दिलेली, नवीन आलेली व ज्यात दोषारोप केले अशी प्रकरणे (मुंबई उच्च न्यायालयाचे हद्दीतील).	277	Number of cases decided in and receipts and charges of the court in the State of Maharashtra.
9.14(23·14)	महाराष्ट्र राज्यातील दिवाणी न्यायालयात दाखल केलेल्या दिवाणी दाव्यांची संख्या, वर्णन व मूल्य.	278	Number, description and value of civil suits instituted in the Civil Court in the State of Maharashtra.
9.15(23·15)	महाराष्ट्रातील मूळ शाखेच्या अधिकार क्षेत्रातील दिवाणी प्रकरणांच्या चौकशीचे सर्वसाधारण निकाल.	280	General results of the trial of civil cases of original jurisdiction in Maharashtra.
9.16(23·16)	महाराष्ट्रातील विविध वर्गाच्या न्यायाधिकरणात चालू असलेल्या फौजदारी प्रकरणांचे सर्वसाधारण निकाल.	282	General results of trials of criminal cases in the tribunals of various classes in Maharashtra.
[illegible]7(23·17)	महाराष्ट्र राज्यातील फौजदारी प्रकरणाबाबत अपिले व फेरतपासणीचे सर्वसाधारण निकाल.	284	General results of appeals and revisions in criminal cases in Maharashtra State.
[illegible]8(23·18)	महाराष्ट्र राज्यातील दिवाणी अपिल न्यायालयाचा कारभार.	286	Business of the Civil Appellate Courts in Maharashtra State.

अनुक्रमणिका—चालू. CONTENTS—*contd.*

तक्ता क्रमांक Table No. (1)	विषय (2)	पृष्ठ क्र. Page No. (3)	Subject (2)
9.19 (23·19)	महाराष्ट्र राज्यात नोंदलेले गुन्हे	287	Number of offences reported in Maharashtra State
9.20 (23·20)	फौजदारी गुन्ह्यांचे बाबतीत दिलेल्या शिक्षा ..	289	Punishments inflicted in criminal cases
9.21 (23·21)	कारागृहातील व दुय्यम कारागृहातील कैदी. .	290	Prisoners confined in jails and subsidiary jails.
9.22 (23·22)	वर्षात कारागृहात दाखल केलेल्या व वर्षअखेर राहिलेल्या कैद्यांची लिंगानुसार संख्या व चालू वर्षात कैद केलेल्या कैद्यांची (न्यायी कैद्यांची फक्त) लिंग, वय, साक्षरता व पूर्वीच्या व्यवसायानुसार संख्या.	291	Number of convicts admitted during the year and remained at the close of the year by sex and convicts imprisioned during the year by sex, age, literacy and previous occupation (for judicial convicts only).
9.23 (23·23)	कारागृहात दाखल केलेल्या कैद्यांची लिंग, शिक्षेचे स्वरुप व शिक्षेची मुदत यानुसार संख्या (फक्त न्यायिक कैदी).	292	Number of convicts admitted into Jails by sex, nature and length of sentences and convicts admitted into the Jails who had been previously convicted (for judicial convicts only).
9.24 (23·24)	तुरुंगातील कैद्यांवर पहारा करणे व त्याची देखभाल करणे यावरील खर्च.	293	Expenditure in guarding and maintaining the prisoners in Jails.
	10. राज्य उत्पन्न :		**State Income :**
10.1 (22·1)	औद्योगिक गटानुसार झालेले राज्य उत्पन्न (चालू किमतीनुसार).	296	State income of Maharashtra at factor cost by industrial origin at current prices.
10.2 (22·2)	औद्योगिक गटानुसार झालेल्या (चालू किमतीनुसार) राज्य उत्पन्नाची टक्केवारी.	298	Percentage distribution of State income by industrial origin at current prices.
10.3 (22·3)	औद्योगिक गटानुसार झालेले राज्य उत्पन्न. (स्थिर १९७०-७१ च्या किमतीनुसार)	300	State Income of Maharashtra at factor cost by industrial origin at constant (1970-71) prices.
10.4 (22·4)	औद्योगिक गटानुसार झालेल्या राज्य उत्पन्नाची टक्केवारी. (स्थिर १९७०-७१ च्या किमतीनुसार.)	302	Percentage distribution of State income by industrial origin at constant (1970-71) prices.
10.5 (22·5)	औद्योगिक गटानुसार झालेल्या राज्य उत्पन्नाचे १९७०-७१ च्या किमतीनुसार निर्देशांक.	304	Indices of State Income by industrial origin at 1970-71 prices.
	11. शेती :		**Agriculture:**
11·1 (4·1)	जमिनीचा वापर	310	Land utilization.
11·2 (4·2)	प्रमुख पिकांखालील क्षेत्र आणि त्यांचे उत्पादन	314	Area and outturn of principal crops.
11·3 (4·3)	मुख्य पिकाखालील क्षेत्र	322	Area under major groups of crops.
11·4 (4·7)	महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांखालील क्षेत्राचे निर्देशांक.	324	Index numbers of area of principal agricultural commodities in Maharashtra State.
11·5 (4·8)	महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांच्या उत्पादनाचे निर्देशांक	325	Index numbers of production of principal crops of agricultural commodities in Maharashtra State.
11.6 (4·9)	महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांच्या सरासरी उत्पादनाचे निर्देशांक.	326	Index Numbers of average yield of principal agricultural commodities in Maharashtra State.
11.7 (4·10)	जिल्हावार बांधबंदिस्ती केलेली जमीन ..	328	Area bunded in each district.
11.8 (4·11)	शेतीची यंत्रे आणि अवजारे	330	Agricultural machinery and implements.
11.9 (4·12)	वहितीची खाती आणि त्यांचे क्षेत्र	332	Number of operational holdings and area operated.
11.10 (4·13)	वहितीच्या खात्यांचा आकार वर्गाप्रमाणे खात्यांची संख्या व त्यांचे एकूण क्षेत्र.	333	Number of operational holdings and area operated by size class of operational holdings.
	12. जलसिंचन :		**Irrigation :**
12·1 (4·4)	सिंचनाच्या निरनिराळ्या साधनांनी भिजलेले क्षेत्र	336	Area irrigated by different sources of irrigation.
12·2 (4·5)	विविध पिकांनुसार सिंचनाखालील क्षेत्र ..	338	Area irrigated under different crops.
12·3 (4·6)	एकूण बागायती विहिरींची संख्या	340	Total number of irrigation wells.

अनुक्रमणिका—चालू. CONTENTS—*contd.*

तक्ता क्रमांक Table No. (1)	विषय (2)	पृष्ठ क्र. Page No. (3)	Subject (2)
	13. पशुसंवर्धन आणि दुग्धव्यवसाय :		**Animal Husbandry & Dairying :**
13.1 (5·1)	जिल्हावार पशुधनाची संख्या	342	Live stock in each district.
13.2 (5·2)	उपचार केलेल्या व खच्ची केलेल्या जनावरांची संख्या	346	Animals treated and castrated.
13.3 (5·3)	पशुवैद्यकीय संस्थांची संख्या	354	Number of veterinary institutions.
13.4 (5·4)	पशुसंवर्धनासंबंधीची संकीर्ण माहिती	355	Miscellaneous statistics relating to animal husbandry.
	14. वनशास्त्र व लाकूडतोड :		**Forestry and Logging :**
14.1 (6·1)	निरनिराळ्या प्रकारच्या वनाखालील क्षेत्र ..	358	Area under different types of forests.
14.2 (6·2)	प्रमुख व गौण वनोत्पादित वस्तूंचे उत्पादन ..	362	Production of major and minor forest products.
	15. मत्स्यव्यवसाय :		**Fisheries :**
15.1 (7·1)	खारवण केंद्रात केलेली माशांची आयात, मिठाचे वाटप आणि खारवलेले मासे.	366	Quantity of fish brought for curing, salt issued and fish removed at different centres.
15.2 (7·2)	मत्स्य व्यवसायासंबंधीची संकीर्ण माहिती ..	367	Miscellaneous statistics relating to fisheries.
15.3 (7·3)	सागरी मत्स्य उत्पादन	368	Marine fish production.
	16. ग्रामविकास व सहकार :		**Rural Development and Co-operation :**
16·1 (16.1)	कृषी व बिगर कृषी पत शिखर आणि मध्यवर्ती संस्थांचे व्यवहार.	370	Operations of agricultural and non-agricultural credit-apex and central institutions.
16·2 (16.2)	कृषी पत व बहुउद्देशीय संस्थांचे कार्य ..	374	Operations of agricultural credit and multipurpose societies.
16·3 (16.3)	बिगर कृषी पत संस्थांचे कार्य	376	Operations of non-agricultural credit societies.
16·4 (16.4)	सहकारी पणन संस्थांचे कार्य	378	Operations of co-operative marketing societies.
16·5 (16.5)	सहकारी उत्पादक संस्थांचे कार्य	382	Operations of co-operative enterprises.
16·6 (16.6)	इतर सहकारी संस्थांचे कार्य	384	Operations of other co-operative societies.
	17. खाणकाम :		**Mining And Quarrying :**
17.1 (8·4)	खनिज उत्पादन	390	Mineral production
	18. उत्पादन		**Manufacturing :**
18.1 A (8·1)	चालू कारखान्यांचे कामगारांच्या संख्येनुसार वर्गीकरण. (१९८२)	394	Distribution of working factories according to wor. strength. (1982).
18·1 B (8·1)	चालू कारखान्यांचे कामगारांच्या संख्येनुसार वर्गीकरण. (१९८३)	396	Distribution of working factories according to working strength (1983).
18.2 A (8·2)	चालू कारखान्यांची व त्यातील सरासरी दैनिक कामगारांची प्रमुख,उद्योगगटांनुसार संख्या. १९८२	398	Number of working factories and average daily employment in major groups of industries (1982).
18·2 B (8·2)	चालू कारखान्यांची व त्यातील सरासरी दैनिक कामगारांची प्रमुख उद्योगगटानुसार संख्या (१९८३).	404	Number of working factories and average daily employment in major groups of industries (1983).
18.3 (8·3)	महाराष्ट्रातील औद्योगिक उत्पादन	410	Industrial production in Maharashtra
18.4 (8·5)	वार्षिक उद्योग पाहणी (गणना + बिगर गणना भाग).	411	Annual survey of industries (census + non-census parts)
	19. वीज व ऊर्जा :		**Electricity and Power :**
.3 (9·1)	महाराष्ट्रातील विजेचा पुरवठा व वापर ..	414	Supply and consumption of electricity in Maharashtra State.
.4 (9·2)	विजेचा पुरवठा झालेली महाराष्ट्रातील शहरे व खेडी (परवाने धरून).	416	Towns and villages electrified in Maharashtra State (including licensees).

अनुक्रमणिका—चालू. CONTENTS—*contd.*

तक्ता क्रमांक Table No. (1)	विषय (2)	पृष्ठ क्र. Page No. (3)	Subject (2)
	20. व्यापार		**Trade :**
20·1 (12.1)	मुंबई बंदरात आयात झालेला माल ..	420	Imports in to Bombay port.
20·2 (12.2)	मुंबई बंदरातून निर्यात होणारा माल.. ..	423	Exports from Bombay port.
20·3 (12.3)	लोहमार्ग व जलमार्गाने निवडक वस्तूंची महाराष्ट्र राज्यातील आयात व निर्यात.	425	Imports in to and exports from Maharashtra State of selected commodities by rail and river.
	21. परिवहन :		**Transport :**
21·1 (13.1)	लोहमार्गाची लांबी	428	Railway length in operation.
21·2 (13.2)	वर्गवारीनुसार रस्त्यांची लांबी	430	Road length according to different classes.
21·3 (13.3)	पृष्ठभागाच्या प्रकारानुसार रस्त्यांचे वर्गीकरण ..	432	Road length according to surface type.
21·4 (New)	वाणिज्यिक वाहनांच्या दैनिक सरासरी वाहतुक सघनतेनुसार (टनात) रस्ते लांबी (वर्गवार विभागणी).	434	Distribution of road length according to the average traffic intensity (tonnes) of commercial vehicles.
21·5 (13.4)	महाराष्ट्र राज्यातील वापरात असलेली मोटार वाहने	436	Number of motor vehicles in operation in Maharashtra
21·6 (13.5)	महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची काही माहिती.	442	Operations of Maharashtra State Road Transport Corporation.
21·7 (13.6)	मुंबई गोदीत आलेल्या किंवा बंदरात नांगरलेल्या वाफेवरच्या आणि सुसज्ज जहाजांची संख्या व त्यांनी चुकविलेले शुल्क (शासकीय किंवा व्यापारी).	444	Number of steam and square rigged vessels (Government or merchant) which entered the Bombay docks or were berthed at the harbour walls and paid dues.
21·8 (13.7)	मुंबई येथील जहाजे दुरूस्त करण्याच्या गोदीत आलेल्या जहाजांची संख्या व वजन.	444	Number and tonnage of vessels docked in Merewhether and Hughes dry docks in Bombay.
21·9 (13.8)	मुंबई बंदरातून येणाऱ्या व जाणाऱ्या प्रवाशांची वाहतूक (शिडाच्या जहाजातून आणि बंदरावरील नावेतून होणारी प्रवासी वाहतूक वगळून).	446	Number of passengers arrived and departed from Bombay port (exclusive of passengers carried by sailing vessels and harbour ferries).
^(13.9)	महाराष्ट्र राज्यातील छोटया बंदरातून येणाऱ्या आणि जाणाऱ्या प्रवाशांची वाहतूक.	448	Number of passengers embarked and disembarked at various minor ports of Maharashtra State.
3.10)	महाराष्ट्र राज्याच्या गौण बंदरातून हाताळलेला (आयात व निर्यात) माल.	449	Cargo (imports and exports) handled at minor ports of Maharashtra State.
(13.11)	निरनिराळ्या विमानतळावरून होणारी प्रवासी व माल वाहतूक (इंडियन एअर लाईन्स).	450	Passengers and freight traffic originating at various airports (Indian Airlines).
	22. पणन व साठवणूक :		**Marketing and Storage :**
22·1 (New)	नियंत्रित बाजारपेठांची संख्या	452	Number of regulated markets.
22·2 (New)	अधिकृत शिधावाटप/रास्तभाव दुकानांची संख्या.	453	Districtwise number of authorised ration shops/fair price shops.
22·3 (New)	शासनाजवळ असलेल्या गोदाम साठवणूक क्षमतेची माहिती.	454	Storage capacity with Government warehouses.
	23. दळणवळण		**Communications :**
23·1 (13.13)	डाक व तार कार्यालयविषयक सांख्यिकी ..	456	Statistics regarding posts and telegraphs.
23·2 (13.14)	अस्तित्वात असलेल्या रेडिओ परवान्यांची संख्या..	458	Number of broadcasting radio (receiver) licen[illegible] force.
23·3 (13.15)	अस्तित्वात असलेल्या दूरदर्शन परवान्यांची संख्या	462	Number of T. V. licences in force.

अनुक्रमणिका—चालू. CONTENTS—*contd.*

तक्ता क्रमांक Table No. (1)	विषय (2)	पृष्ठ क्र. Page No. (3)	Subject (2)
	24. पर्यटन व मुलकी हवाई वाहतूक :		**Tourism and Civil Aviation :**
24.1 (13·12)	मुंबईत उतरणारे परदेशी पर्यटक	466	Foreign Tourists disembarking at Bombay.
	25. कामगार व सेवा योजन :		**Labour and Employment :**
	शासकीय कर्मचारी गणना (१९८३)		**Census of Government employees (1983).**
25.1 (2·10)	विविध विभागातील वर्गवार कर्मचारी.	470	Classwise employees in various Departments.
25.2 (2·11)	प्रशासकीय विभागवार व जिल्हावार एकूण कर्मचारी संख्या (सर्व वर्गांचे मिळून).	472	Employees (all classes) according to administrative Departments in each district.
25.3 (2·12)	नियमितेतर कर्मचाऱ्यांची वर्गवारी.	474	Employees on establishments other than regular according to class.
25.4 (2·13)	योजनांतर्गत व योजनेतर आस्थापनांतील कर्मचारी : जिल्हावार, वर्गवार व स्त्री/पुरुष कर्मचारी आणि रिक्त पदे.	476	Districtwise number of employees in position according to plan/non-plan and class, by sex, and vacant post.
25.5 (2·14)	मूळ वेतन गटानुसार कर्मचारी (वर्गवार).	478	Employees (class-wise) according to basic pay ranges.
25.6 (2·15)	एकूण वित्तलब्धीच्या गटानुसार कर्मचारी (वर्गवार).	479	Employees (class-wise) according to total emoluments.
25.7 (2·16)	विविध विभागातील रिक्त पदे.	480	Vacancies in various Departments.
25.8 (2·17)	शासकीय निवासात राहणारे, घरभाडे भत्ता घेणारे वर्गवार कर्मचारी.	482	Employees (class-wise) residing in Government accommodation and those drawing house rent allowance.
25.9 (2·18)	वयोगटानुसार कर्मचारी.	484	Employees according to age groups.
25.10 (2·19)	वर्गवार वयोगटानुसार कर्मचारी.	486	Employees (class-wise) according to age group.
25.11 (2·22)	दुकाने व संस्था अधिनियम, १९४८ याखालील रोजगार.	487	Employment under Shops and Establishment Act, 1948.
25.12 (2·23)	रोजगारविषयक माहिती.	488	Employment market information.
25.13 (10·1)	सुती कापड उद्योग व यंत्रोत्पादक कारखान्यातील निवडक केंद्रातील गैरहजेरी.	489	Absenteeism in cotton textile and engineering industry at selected centres.
25.14 (10·2)	औद्योगिक तंटे.	493	Industrial disputes.
25.15 (10·3)	श्रमिक नुकसानभरपाई कायदा, १९२३ खालील प्रकरणे.	495	Cases decided under Workmen's Compensation Act, 1923.
25.16 (10·4)	सेवायोजनासंबंधीची सांख्यिकी	496	Employment exchange statistics.
25.17 (10·5)	नोंदणीकृत कामगार संघटनांची संख्या, सभासद संख्या, उत्पन्न, खर्च व निधी.	497	Number, membership, income, expenditure and funds of registered trade unions.
25.18 (10·6)	अपघात झालेल्या कामगारांची संख्या व त्यांना भरपाईपोटी दिलेली रक्कम.	498	Number of workers who were involved in accident and compensation paid to them.
	26. बँका व विमा व्यवसाय :		**Banking and Insurance :**
26.1 (18·2)	लोकसंख्या गटानुसार बँक कार्यालयांचे वर्गीकरण.	502	Distribution of banking offices by population ranges.
26.2 (18·3)	वर्गीकृत, अवर्गीकृत व सहकारी बँकांच्या कार्यालयांची संख्या.	503	Number of offices of scheduled, non-scheduled and co-operative banks.
	27. शासकीय अर्थव्यवस्था :		**Public finance :**
[2]7.1 (20·1)	महाराष्ट्र राज्याच्या महसुली जमेचे विवरणपत्र	506	Statement of revenue receipts of Maharashtra State.
[2]7.2 (20·2)	महाराष्ट्र राज्यातील महसुली खर्चाचे विवरणपत्र	508	Statement of revenue expenditure of Maharashtra State.
[2]7.3 (20·3)	महसुली व भांडवली लेख्यांवरील जमा व खर्च.	511	Receipts and expenditure on revenue and capital accounts.
[2]7.4·1 (20.4.1)	प्रशासकीय विभागाचे उत्पन्न व खर्च	512	Income and outlay account of Administrative Department.

अनुक्रमणिका—चालू. CONTENTS—*contd.*

तक्ता क्रमांक Table No. (1)	विषय (2)	पृष्ठ क्र. Page No. (3)	Subject (2)
27·4·2 (20·4·2)	शासनाच्या वाणिज्यिक उपक्रमांचा उत्पादन लेखा.	514	Production account of departmental enterprises.
27·4·3 (20·4·3)	सर्वसाधारण शासनाचा भांडवली वित्तीय लेखा.	516	Capital finance account of General Government.
27·4·3 (20·4·3)	वस्तू, सेवा व हस्तांतरित रकमा यांचे व्यवहार: राज्य प्रशासनाचा व शासनाचा वाणिज्यिक उपक्रमांचा भांडवली लेखा. ३-अ	518	Transaction in goods and services and transfers: Capital accounts of Government administration and departmental commercial undertakings, Account-3-A.
27·4·3 (20·4·3)	शासनाच्या वित्तीय संपत्तीतील बदल लेखा ३-ब.	520	Changes in financial assets, Account-3-B.
27·4·3 (20·4·3)	शासनाच्या वित्तीय दायित्वातील बदल लेखा-३क.	522	Changes in financial liabilities, Account-3-C.
27·4·3 (20·4·3)	रोख रकमा व भांडवल यांचा ताळमेळ लेखा-३ड.	522	Cash and capital reconciliation account, account—3-D.
28.	**किमती आणि निर्देशांक**		**Prices and Indices :**
28·1A (11·1)	महाराष्ट्र राज्यातील निवडक केंद्रातील महत्त्वाच्या शेतीमालाच्या घाऊक किमती (१९८२–८३).	526	Wholesale prices of certain important agricultural commodities at selected centres in Maharashtra State (1982-83).
28·1B (11·1)	महाराष्ट्र राज्यातील निवडक केंद्रातील महत्त्वाच्या शेतीमालाच्या घाऊक किमती (१९८३–८४).	530	Wholesale prices of certain important agricultural commodities at selected centres in Maharashtra State (1983-84).
28·2A (11·2)	मुंबई बाजारातील काही शेती व इतर आवश्यक वस्तूंच्या घाऊक किमती (१९८२–८३).	534	Wholesale prices of certain agricultural and other essential commodities at Bombay markets (1982-83).
28·2B (11·2)	मुंबई बाजारातील काही शेती व इतर आवश्यक वस्तूंच्या घाऊक किमती (१९८३–८४).	538	Wholesale prices of certain agricultural and other essential commodities at Bombay market (1983-84).
28·3 (11·3)	सोने व चांदी यांच्या मुंबई बाजारातील किमती.	542	Prices of gold and silver in Bombay market.
28·4A (11·4)	वस्तूंच्या गट व उपगटवार अखिल भारतीय घाऊक किमतीचा निर्देशांक (नवीन मालिका). (१९८२–८३).	544	All India index number of wholesale prices by groups and sub-groups of commodities (New Series) (1982-83).
28·4B (11·4)	वस्तूंच्या गट व उपगटवार अखिल भारतीय घाऊक किमतीचा निर्देशांक (नवीन मालिका). (१९८३–८४).	546	All-India index number of wholesale prices by groups and sub-groups of commodities (New Series) (1983-84).
28·5 (11·5)	मुंबई, जळगांव, पुणे, सोलापूर, औरंगाबाद, नांदेड, नागपूर केंद्रांसाठी कामगारांकरिता ग्राहक किमतीचे निर्देशांक.	548	Consumer price index number for working class in Bombay, Jalgaon, Pune, Solapur, Aurangabad, Nanded and Nagpur.
28·6 (11·6)	महाराष्ट्रातील शेतमजुरांकरिता ग्राहक किमतीचा निर्देशांक.	555	Consumer price index number for agricultural labourers in Maharashtra.
28·7 (11·7)	नागरी श्रमिकेतर कर्मचाऱ्यांसाठी ग्राहक किमतीचा निर्देशांक.	556	Consumer price index numbers for urban non-manual employees.
28·8 (11·8)	महाराष्ट्रातील नागरी विभागातील किरकोळ किमतीचा गटवार निर्देशांक.	557	Retail price index numbers for urban Maharashtra by groups of commodities.
28·9 (11·9)	महाराष्ट्रातील ग्रामीण विभागातील किरकोळ किमतीचा गटवार निर्देशांक.	558	Retail price index numbers for rural Maharashtra by groups of commodities.
29.	**पंच-वार्षिक योजना**		**Five-Year Plan :**
29·1 (21·1)	राज्य योजना व केंद्र पुरस्कृत योजना.	560	State plan and centrally sponsored programme.
29·2 (21·2)	महाराष्ट्र राज्याचा योजनांतर्गत खर्च.	561	Plan expenditure of Maharashtra State.
30.	**संयुक्त भांडवली संस्था**		**Joint Stock Companies :**
30·1 (18·4)	संयुक्त भांडवली संस्थांची संख्या.	564	Number of joint stock companies.

अनुक्रमणिका—चालू. CONTENTS—*contd.*

तक्ता क्रमांक Table No. (1)	विषय (2)	पृष्ठ क्र. Page No. (3)	Subject (2)
	31. स्थानिक संस्था		**Local Bodies :**
31·1 (1·8)	महाराष्ट्र राज्यातील तालुके व पचांयत समिती.	567	Tahsils and Panchayat Samitis in Maharashtra State.
31·2A(19·1)	ग्रामपंचायतीचे उत्पन्न आणि खर्च (१९८२-८३).	570	Income and expenditure of Village Panchayats (1982-83).
31·2B(19·1)	ग्रामपंचायतींचे उत्पन्न आणि खर्च (१९८३-८४).	572	Income and expenditure of Village Panchayats (1983-84).
31·3A(19·2)	नगरपरिषदा आणि महानगरपालिका यांचे उत्पन्न (१९८२-८३).	573	Income of Municipal Councils and Corporations (1982-83).
31·3B(19·2)	नगरपरिषदा आणि महानगरपालिका यांचे उत्पन्न (१९८३-८४).	580	Income of Municipal Councils and Corporations (1983-84).
31·4A(19·3)	नगर परिषदा आणि महानगरपालिका यांचा खर्च (१९८२-८३).	588	Expenditure of Municipal Councils and Corporations (1982-83).
31·4B(19·3)	नगरपरिषदा आणि महानगरपालिका यांचा खर्च (१९८३-८४).	596	Expenditure of Municipal Councils and Corporations (1983-84).
31·5 (19·4)	जिल्हा परिषदांचे उत्पन्न आणि खर्च	606	Receipts and Expenditure of Zilla Parishads.
	32. संकीर्ण		**Miscellaneous :**
32·1 (2·24)	बिगर शेतकी आस्थापनांची संख्या व त्यातील रोजगार (आर्थिक गणना, १९८०).	612	Number of non-agricultural Establishments and Employment (Economic Census, 1980).
32·2 (17·1)	मुंबई सावकार नियंत्रण कायदा, १९४६ खाली दिलेल्या अनुज्ञप्तीची जिल्हावार संख्या	613	Number of licences granted in each district under the Bombay Money Lenders Act, 1946.
32·3 (17·2)	जिल्हावार अनुज्ञप्तीधारक सावकारांच्या व्यवहारांची माहिती.	614	Transactions of licensed money-lenders in each district.
32·4 (26·1)	भारतीय रिझर्व्ह बँकेसंबंधी आर्थिक आकडेवारी	616	Financial statistics relating to the Reserve Bank of India.
32·5 (26·2)	एकूण करपात्र उत्पन्नाच्या श्रेणीनुसार व करदात्यांच्या वर्गानुसार भरावयाच्या आयकरांचे वर्गीकरण.	618	Classification of the income-tax payable by assessees according to the range of total income assessed and classes of assessees.
32·6 (26·3)	नोंद केलेल्या दस्तऐवजांची संख्या व वर्णन व हस्तांतरित केलेल्या मिळकतीचे मूल्य.	620	Number and description of registered documents and value of property transferred.
32·7 (26·4)	महाराष्ट्र राज्यातील नोंदलेल्या विवाहांची संख्या.	622	Number of marriages registered in the State of Maharashtra.
32·8A(26·5A)	सार्वजनिक निवडणुकीचे निकाल.	622	Results of general elections.
32·8B (26·5B)	उमेदवारांचे पक्ष पाठिंब्यानुसार वर्गीकरण.	623	Candidates according to party affiliations.

अनुक्रमणिका CONTENTS

अनुक्रमांक Serial No. (1)	बाब (2)	Item (2)
	आलेख	GRAPHS
1.	राज्य उत्पन्न	State Income
2.	दरडोई उत्पन्न	Per Capita Income
3.	अन्नधान्य उत्पादन	Foograins Production
4.	कृषि उत्पादनांचे निर्देशांक	Inde number of Agricultural Production
5.	भारतातील औद्योगिक उत्पादनांचे निर्देशांक	Indc number of Industrial Production in India
6.	विजेचा वापर	Eletricity consumption
7.	कारखाने आणि त्यातील रोजगार	Fatories and factory employment
8.	भारतातील घाऊक किमतींचे निर्देशांक	Inex number of Wholesale Prices in India
9.	कामगारांकरिता ग्राहक किमतीचे निर्देशांक	Cnsumer price index numbers for working class
10.	सहकार चळवळीची प्रगती	Cowth of co-operation

टीप.—नवनिर्मित जिल्ह्यांची आकडेवारी उपलब्ध असल्यास वेगळी दाखविण्यात आलेली आहे.

Note.—The data for the newly created districts wherer available, is reported separately in this issue.